

Sayı : 5289

Tarih : 06.05.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Deprem sonrası oluşan konut ihtiyacını karşılamak adına Diyarbakır'daki köylerde yapılacak deprem konutları için Diyarbakır Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen ihalelerde, açık ihale usulü yerine pazarlık ve davet usulünün tercih edildiği, ihalelere "belli başlı" firmaların davet edildiği, yapılan ihaleler sonucunda; köy evlerinin gerçek maliyetinin oldukça üzerinde fiyatlara inşa edileceği ve ağır bir kamu zararına yol açıldığı ortaya çıkmıştır.

Bu bağlamda, Diyarbakır Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından, deprem sonrası inşa edilmesi planlanan konutlar için gerçekleştirilen ihalelerin şeffaflıkla araştırılarak, varsa usulsüz işlemlerin tespiti ve sorumlulara ilişkin yasal süreçlerin işletilmesi, ortaya çıkan kamu zararının net biçimde saptanması ve gereklilik halinde söz konusu ihalelerin iptali ile kamu zararının ortadan kaldırılması adına TBMM'nin sorumluluk alması ve bu amaçla bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim. 06.05.2024

Osman Cengiz ÇANDAR

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Deprem sonrası oluşan konut ihtiyacını karşılamak adına Diyarbakır'daki köylerde yapılacak deprem konutları için Diyarbakır Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen ihalelerde; açık ihale usulü yerine pazarlık ve davet usulünün tercih edildiği, ihalelere belli başlı firmaların davet edildiği, yapılan ihaleler sonucunda, köy evlerinin gerçek maliyetinin oldukça üzerinde fiyatlara inşa edileceği ve ağır bir kamu zararına yol açıldığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023'te gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremden etkilenen kentlerden biri olan, acı kayıplar ve ağır yıkım yaşayan Diyarbakır'da, 4 bine yakın depremzede yurttaş, güvenli ve nitelikli konuta erişimi sağlanmadığı için konteyner kentlerde yaşamaya devam etmektedir.

Deprem sonrası oluşan konut ihtiyacını karşılamak adına, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Diyarbakır'daki köylerde, 3 oda 1 salondan oluşan 100 metrekare ölçülerinde tek katlı 'TİP 1' ve 2 oda 1 salondan oluşan 70 metrekare ölçülerinde 'TİP 2' konutlar inşa edileceği açıklanmıştır. Bu doğrultuda, Diyarbakır'da yapılacak köy evleri için Diyarbakır Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından ihaleler gerçekleştirilmiştir.

TMMOB Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi tarafından yapılan araştırmaya göre; Bakanlık tarafından kamu kaynakları kullanılarak inşa edilecek köy evleri için, Diyarbakır Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün 22 ve 24 Nisan 2024 tarihlerinde gerçekleştirdiği ihalelerde; açık ihale yerine 'davet ve pazarlık usulü' tercih edilmiş, ihaleye 'belli başlı firmalar' davet edilmiş ve Diyarbakır'da yapılacak köy evlerinin, 'gerçek maliyetlerinin neredeyse yarı yarıya üzerinde fiyatlara mal edildiği' saptanmıştır.

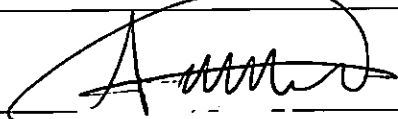
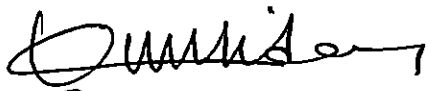

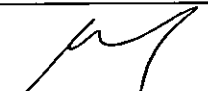
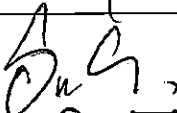
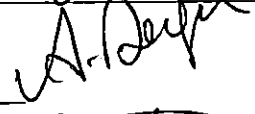

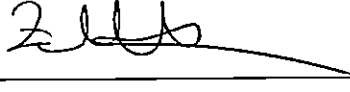
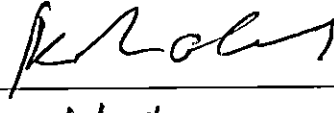
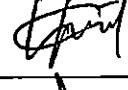
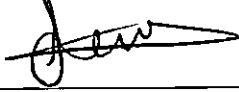

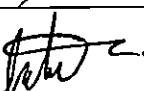
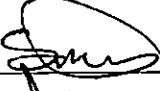
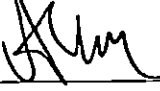

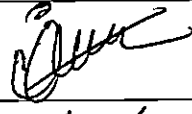
Söz konusu araştırmada, 100 metrekare bir evin yapım maliyetinin güncel piyasa koşullarına göre 1.740.000 TL dolayında olması gerektiği vurgulanmakta, Diyarbakır Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından ihale edilen yapıların büyük çoğunluğunun ise 3 milyon TL ve üzerinde maliyete yapılacağı belirtilmektedir.

Bakanlığın 2024 yılı Mart ayında gerçekleştirdiği ihalelerde, hafif çelik konut inşaatlarında ortalama konut fiyatları 2.339.000 ile 2.565.000 TL arasında saptanırken; Diyarbakır Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün gerçekleştirdiği ihalelerde belirlenen konut fiyatlarının, Bakanlığın saptadığı fiyatların dahi üzerinde kalarak, 3.028.000 TL ile 3.039.000 TL gibi yüksek miktarlara ihale edildiği, İl Müdürlüğü'nün gerçekleştirdiği ihalelerin ağır bir kamu zararına yol açtığı görülmektedir. Öte yandan, İl Müdürlüğü'nün gerçekleştirdiği ihalelerde saptanan maliyetler, yalnızca gerçek piyasa maliyetlerinin de değil, Bakanlığın 20 Şubat 2024 tarihinde yayınladığı '2024 Yılı Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliğ'de müstakil konutlar için saptanan maliyetlerin de oldukça üzerindedir.

İlgili mevzuata göre, kamu idarelerine, ihaleleri pazarlık usulü ile gerçekleştirme yetkisi tanınmış olsa dahi bu yetkinin, zaruri haller dışında ve kamu zararına sebebiyet verecek şekilde kullanılması kabul edilebilir değildir.

Diyarbakır Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün, söz konusu ihaleleri hem Bakanlığın belirlediği maliyetlerin hem de piyasa maliyetlerinin oldukça üzerinde maliyetlere gerçekleştirmiş olması; kamuoyunda, deprem sonrası inşa edilecek yapıların yaklaşık maliyetlerinin 'kasıtlı biçimde yüksek gösterildiği' ve oluşan kamu zararının her biçimde 'halka ödetileceği' yönünde haklı kaygılara sebebiyet vermektedir.

Bu bağlamda, Diyarbakır Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından, deprem sonrası inşa edilmesi planlanan konutlar için gerçekleştirilen ihalelerin şeffaflıkla araştırılarak, varsa usulsüz işlemlerin tespiti ve sorumlulara ilişkin yasal süreçlerin işletilmesi, ortaya çıkan kamu zararının net biçimde saptanması ve gereklilik halinde söz konusu ihalelerin iptali ile kamu zararının ortadan kaldırılması adına TBMM'nin sorumluluk alması ve bu amaçla bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim.

1	Stnan Çiçekli	Van	
2	ÇİÇEK ÖTLÜ	İSTANBUL	Ç. Ötlü
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	Mehmet KAMAÇ	DİYARBAKIR	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	